

Regionfullmäktige

Svar på interpellation från Mikael Ekvall, Vänsterpartiet – Hur säkerställer Region Jönköpings län tillgången till barnmorskor?

I en interpellation från Mikael Ekvall, Vänsterpartiet, ställs frågorna:

- Anser den politiska ledningen att arbetstidsförkortning är en möjlig reform för att långsiktigt klara av att garantera en säker och trygg förlossningsvård?
- Vad gör den politiska ledningen för att blivande mammor som läser om barnmorskebristen ska kunna känna sig trygga inför sin förlossning?

Sammanfattning och svar

Arbetstiden har över tid minskat genom lagstiftning, antingen genom utökad semesterrätt, färre arbetsdagar i veckan eller kortare arbetsdagar. Frågan om att lagstiftningsmässigt ytterligare förkorta arbetstiden är närmast en fråga på nationell politisk nivå.

Ett annat sätt att förkorta arbetstiden är via kollektivavtal. I vår sektor förhandlas de övergripande kollektivavtalen av vår arbetsgivarorganisation, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Eventuella avtal om arbetstidsförkortningar behöver vara fullt ut finansierade inom ramen för det så kallade ”märke” som sätts av den konkurrensutsatta sektorn. För närvarande pågår inga sådana avtalsförhandlingar, innehållande regleringar om sänkt arbetstid, på nationell nivå. Att förhandla fram lokala avtal i Region Jönköpings län innehållande förkortad arbetstid, i den mån de centrala avtalen tillåter det, skulle på motsvarande sätt behöva räknas av det utrymme som är avsatt för den årliga löneöversynen. Samtidigt skulle vi vara förhindrade att avsätta extra medel för en sådan satsning. Orsaken är i dagens rådande inflationsläge tydligare än annars. En arbetstidsförkortning utan sådan avräkning är inflations- och löneglidningsskapande. Ett beslut om att införa arbetstidsförkortning utan avräkning på det övriga löneutfallet skulle därmed vara utmanande mot övriga parter på svensk arbetsmarknad och den rådande ordningen med den märkessättande konkurrensutsatta sektorn.

Oaktat ovanstående är en sänkt arbetstid över hela linjen, eller inom specifika verksamheter, inte ett sätt att långsiktigt trygga kompetensförsörjningen. Erfarenhetsmässigt tenderar den typen av attraktivitetsåtgärder att snabbt bli ett

nytt normalläge, från vilket det är svårt att återgå. Spridningseffekten till närliggande arbetsgivare vid den här typen av åtgärder brukar också vara betydande. Risken är alltså uppenbar att en arbetstidsförkortning endast skulle leda till ett behov av att anställa ännu fler medarbetare samtidigt som vi inte har ökat attraktiviteten relativt andra arbetsgivare i vår närhet. Kompetensförsörjningen skulle alltså snarare försämrats än förbättras.

Även om kompetensförsörjning, i och med den demografiska utvecklingen, alltid är en utmaning, är barnmorskor en grupp som kontinuerligt ökat i antal i Region Jönköpings län. Antalet anställda barnmorskor har ökat från ca 200 i slutet av 2019 till ungefär 220 under 2022. Personalomsättningen för barnmorskor, dvs andelen som slutar och lämnar Region Jönköpings län, ligger på en lägre nivå än genomsnittet sett till alla yrken i regionen. Under 2021 slutade 5,7% av barnmorskorna i jämförelse med 8,4% som genomsnitt totalt i Region Jönköpings län. För att säkra kompetensförsörjningen får årligen ca 15-18 medarbetare en utbildningsanställning för att vidareutbilda sig till barnmorska med bibehållen grundlön.

Att känna sig trygg inför kommande förlossning är mycket viktigt för förlossningsupplevelsen men också för det medicinska utfallet. Kvinnoklinikerna i Region Jönköpings län har den stora fördelen att organisera hela graviditetskedjan genom mödrahälsovård, förlossning och eftervård. Detta möjliggör att arbetssätt och information är gemensamt längs hela kedjan vilket ökar tryggheten.

Mödrahälsovården organiseras genom Kvinnohälsovården som är en av de fyra hörnstenarna i familjecentralen där stöd och vård ges till den nya familjen.

Kvinnoklinikerna arbetar med koncepter ”föda utan rädsla” vilken ingår i såväl förberedelsen inför förlossning och själva förlossningen. Målet med arbetssättet är att skapa en trygghet där ”både den gravida kvinnan och sjukvården har fullt förtroende för kroppens och barnets förmåga att föda och födas”.

Kvinnohälsovården informerar såväl muntligt som skriftligt att man som blivande förälder kan bli hänvisad till någon av våra tre förlossningsenheter i länet. I informationen ingår bland annat hur man hittar och kontaktuppgifter till respektive förlossningsavdelning.

Kvinnoklinikerna i Sydöstra sjukvårdsregionen har ett gemensamt basprogram för mödrahälsovården där bland annat information/utbildning till de blivande föräldrarna ingår. Mycket av informationen ges via 1177.se vilket ger möjligheter till delaktighet och egeninläsning.

Kvinnoklinikerna kommer tillsammans med familjecentralerna att påbörja en ny familjeutbildning som täcker hela graviditeten, förlossningen och den nya familjen.

Maria Frisk
Regionstyrelsens ordförande